

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

Кирило ТКАЧУК,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка”

Полтавської обласної ради

м. Кременчук, Україна

Науковий керівник: Володимир КАМЕНСЬКИЙ,

викладач основ правознавства Наукового ліцею „Політ” при Обласному коледжі „Кременчуцька гуманітарно-технологічна

академія імені А. С. Макаренка”

Полтавської обласної ради,

м. Кременчук, Україна

СОЦІАЛЬНО-ЗАХИСНІ ВІДНОСИНИ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ З ПОЛТАВЩИНИ

Зараз наша країна вже більш як 2 роки перебуває у непростому становищі. І якщо на початку повномасштабної агресії з боку Росії нам здавалося, що виїзд великої кількості наших громадян за кордон тимчасовий і вони незабаром повернуться, то тепер нам точно зрозуміло, що ми стоїмо на порозі великої незворотної міграційної кризи, наслідки якої ми будемо відчувати навіть через десятки років після завершення війни. Саме в дослідженні правових аспектів матеріальної, соціально-побутової допомоги та медичної підтримки трудових мігрантів, визначенні їхніх прав і обов'язків та дослідженні проблеми трудових мігрантів з України та Полтавщини, зокрема, й полягає актуальність нашої роботи.

Базовими документами, спрямованими на захист трудових мігрантів є: Загальна декларація прав людини 1948 року, Конвенція про примусову чи обов'язкову працю, Конвенція Міжнародної організації праці про трудових мігрантів (1949 р.), Європейська соціальна хартія (1961 р.), Конвенція про

зловживання в галузі міграції та про забезпечення трудящим мігрантам рівних можливостей і рівного ставлення (1975 р.), Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудових мігрантів і членів їхніх сімей, Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів, прийнята у Страсбурі від 24 листопада 1977 року.

Крім того, права і свободи трудових мігрантів регулюються Конституцією України, статті 1,3,21,28,29,43,46.

Ми проаналізували згадані конвенції та закони, опрацювали інформацію з газет та інтернет-ресурсів і на прикладі країн Європи, ЄС, США та Канади зробили певні висновки про те, що для біженців з України закріплюється права на притулок, соціальні виплати, матеріальну допомогу, працю, освіту, на рівні з громадянами, право на здобуття академічних стипендій тощо.

Окремо слід зазначити, що вперше у своїй історія Європейський Союз ввів у дію Директиву про тимчасовий захист – документ, мета якого: надати негайну допомогу великим групам людей, надавши форму колективного захисту. На тимчасовий захист можуть розраховувати наступні категорії людей:

- громадяни України, що проживали в Україні до 24 лютого 2022 року;
- особи без громадянства та громадяни третіх країн, крім України, які користувалися міжнародним захистом або еквівалентним національним захистом в Україні до 24 лютого 2022 року;
- члени сімей осіб, зазначених у попередніх 2-х пунктах, де сім'я вже існувала в Україні до 24 лютого. До цих членів сім'ї належать подружжя чи партнер, які не одружені, неповнолітні діти будь-якого з них та інші їхні близькі родичі-утриманці, які проживали з ними як частина сімейного осередку.
- особи без громадянства та громадяни третіх країн, крім України. Це також буде застосовуватися до осіб, які проживали в Україні до 24 лютого 2022 року з постійним видом на житло в Україні, які не можуть безпечно повернутися в країну свого походження.

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

До того, в ході дослідження було визначено, що в Україну повернуться не всі трудові мігранти. За даними низки соціологічних центрів та фірм, які вибірково проводили опитування серед наших громадян за кордоном, 40-50% українців, які виїхали з України після 24 лютого 2022 року, не планують повертатися на Батьківщину та воліють продовжувати жити за кордоном.

Однак, крім несприятливої демографічної ситуації, Україна ризикує недоотримати 113 млрд. доларів ВВП та 45 млрд. податкових надходжень, тому для держави дуже важливо під час або після завершення війни вживати певних заходів таких як:

- підвищувати безпеку (остаточне закінчення війни – важливе для 51% трудових мігрантів, припинення ракетних обстрілів – для 34% мігрантів, припинення війни у рідному місті, регіоні – для 24% мігрантів);

- розбудова інфраструктури (відбудована інфраструктура важлива для 21% мігрантів);

- поліпшення якості життя (працевлаштування важливе для 23% мігрантів, краща якість життя в Україні – для 21% мігрантів, фінансова допомога – для 9% мігрантів);

- скасування обмежень (обмеження на перебування у поточній країні важливе для 25% мігрантів, заборона роботодавця працювати дистанційно – 1% мігрантів). Цей фактор знаходиться на другому місці після безпекових питань за важливістю.

У цьому контексті варто також згадати, що традиційно за обсягами грошової допомоги українцям лідирують такі країни як Бельгія, Німеччина, Франція, Швейцарія, Великобританія та Чехія.

Зокрема, в Німеччині – у країні, в якій перебуває близько 1,1 млн. українських біженців, кожен українець відповідно до належності його до певної соціальної категорії може отримати щомісячно наступну грошову допомогу:

- одинокі дорослі та батьки-одинаки – 502 євро;
- повнолітні українці – 451 євро;

V Міжнародна викладацько-студентська науково-практична конференція

- діти віком до 5 років – 318 євро;
- діти віком від 6 до 13 років – 348 євро;
- діти віком від 14 до 17 років – 420 євро.

Влада Канади та всі небайдужі люди, що допомагали українським трудовим мігрантам ще до початку повномасштабної війни, не зупиняючись продовжують допомагати і зараз. Так, наприклад, у Торонто завдяки волонтерам Конгресу українців Канади відкрили центр допомоги для українців, який безкоштовно надає нашим громадянам новий або акуратно використаний одяг, нові рушники, постільну білизну, подушки, щітки для волосся, шампуні, мило та інші засоби гігієни, нове або вживане дрібне кухонне приладдя.

Слід відзначити, що не менш привабливою для трудових мігрантів з усього світу залишаються США.

Як і в країнах Європейського Союзу, українці у США можуть отримати статус тимчасового захисту, який нещодавно був продовжений до 19 квітня 2025 року.

В іншій країні, у Польщі, для українських трудових мігрантів та є доступ до медичної системи Польщі на тих самих умовах, що й у громадян Польщі, без додаткових страхувань та плати. Також Польща надає право на тимчасове розміщення та харчування в прикордонних районах та інших містах Польщі.

Слід зазначити, за нещодавнім опитування українців, які виїхали за кордон, „Центр економічної стратегії” та дослідницька агенція Info Sapiens визначили, що половина мігрантів з Полтавщини – діти, інша половина – люди працездатного віку, 83% яких становлять жінки, переважно (42%) у віці 35-49 років. Відповідно до отриманих результатів "Центр економічної стратегії" та дослідницька агенція Info Sapiens визначили, які вікові групи мігрантів з України та Полтавщини, зокрема, перебувають за кордоном. Найбільша частка серед них це жінки віком від 35 до 49 років (42%) та жінки віком від 25 до 34 років (19%).

Варто зазначити, що в Україні в цілому та в Полтавській області, зокрема, станом на зараз великий дефіцит лікарів, кухарів, продавців-консультантів,

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм” бухгалтерів тощо. Саме тому уряд України повинен залучати осіб, що повертаються із-за кордону, влаштовуватися працювати саме на ці професії.

Особливої уваги заслуговує те, що влада України робить перші кроки на шляху повернення наших громадян в Україну. Згідно постанови Кабміну від 26 січня 2024 року грошову допомогу строком на шість місяців призначатиметься також для родин, що повернулися в Україну після тривалого (понад 90 днів поспіль) перебування за кордоном, навіть якщо в таких родинах є працездатні непрацюючі особи, які не сплачували ЄСВ.

Крім того, ще з січня 2024 року частина внутрішньо переміщених осіб, які виїхали і перебувають за кордоном більш ніж 30 днів поспіль без обґрунтованих та документально підтверджених причин не отримуватимуть виплати від держави.

До того, в межах наукового дослідження ми відвідали гуртожиток Обласного коледжу і визначили, що серед 125 внутрішньо переміщених осіб, що проживали в гуртожитку Обласного коледжу станом на грудень 2022 року, лише двоє осіб покинули межі країни, що свідчить про зниження тенденції на виїзд наших громадян за кордон.

З огляду на отримані результати, можна зробити висновок про те, що більшість українських трудових мігрантів планують повертатися в Україну, навіть попри те, що знайшли роботу в країні свого проживання. Однак існує доволі велика частка тих, хто знайшов роботу та освоївся за кордоном та воліє навіть після завершення війни залишитися на проживання там. Зважаючи на це, Україна має робити всі необхідні заходи для того, щоб повернути якомога більше, а в ідеалі – всіх наших громадян.

ЛІТЕРАТУРА

1. Офіційний сайт. Департамент соціального захисту населення Полтавської обласної державної адміністрації. URL: http://plsz.gov.ua/reabil_dcp.html .
2. Офіційний сайт UNICEF. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/> .

3. Офіційний сайт. Полтавська обласна державна адміністрація. URL: <https://www.adm-pl.gov.ua/news/ministr-osviti-i-nauki-u-poltavi-povidomiv-pro-rozvitok-merezhi-speczakladiv-dlya-ditey-z-osobl> .

4. Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції. Режим доступу: iom.org.ua.

5. Технології соціальної роботи з різними групами населення: Навчальний посібник / П. Д. Павленок, М. Я. Руднєва. Під ред. П. Д. Павленка. М.: ИНФРА М, 2009. 272 с.

Катерина ПИТУЛЬКО,

*учениця групи Л-9а Наукового ліцею „Політ”
при Обласному коледжі „Кременчуцька гуманітарно-
технологічна академія імені А.С Макаренка”*

Полтавської обласної ради

м. Кременчук, Україна

Науковий керівник: Тетяна АЛЕКСЄЄВА,

*кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини
Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна
академія імені А. С. Макаренка”*

Полтавської обласної ради

м. Кременчук, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПРИРОДНОГО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА КРЕМЕНЧУК МЕТОДОМ БІОІНДИКАЦІЇ

Вплив інтенсивної господарської діяльності людини призводить до значних змін стану компонентів біосфери: погіршується якість атмосферного повітря, природних вод, ґрунтового покриву, відбувається накопичення забруднюючих речовин у тканинах рослин, що негативно впливає на стан